

## Skriftlig redegørelse

(Redegørelsen er optrykt i den ordlyd, hvori den er modtaget)

### Redegørelse til Folketinget af 16/5 om Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa (OSCE).

(Redegørelse nr. R 19).

Udenrigsministeren (Mogens Lykketoft):

*Resumé: OSCE i en brydningstid.*

2000 blev et uroligt år for Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa, OSCE. Der var flere gode resultater – men der måtte også noteres flere skuffelser. Systemskiftet i Beograd (formentlig årets vigtigste enkeltbegivenhed) gav nye muligheder for regionalt OSCE-samarbejde på Det Vestlige Balkan. Urolighederne i Presovo og Makedonien (FYROM) i 2001 viste det fortsatte behov for et målrettet krisestyrs-samarbejde mellem de internationale organisationer.

Samarbejde er netop nøgleordet. Målsætningen om et tættere operationelt samarbejde mellem EU og OSCE er blevet fremmet i det seneste år. Ikke mindst konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Feira i juni 2000 er udtryk herfor. OSCE har styrket sine egne redskaber til civil krisestyrelse, REACT-beredskabet (Rapid Expert Assistance and Cooperation Teams) er netop blevet operationsklart. Danmark var blandt de første lande til at stille personel til rådighed for REACT. I dag tegner konturerne sig af et europæisk sikkerhedssamarbejde, hvor OSCE på Det Vestlige Balkan nu oftest agerer som samarbejdspartner for andre organisationer, med stærke kompetencer indenfor navnlig demokratisering, mindretalsproblemer, opbygning af retsvæsen, frie medier. Længere østpå, i Kaukasus og Centralasien, vil organisationen i højere grad fortsat fungere som overordnet, politisk ramme for løsning af regionale konflikter. Også her lægges dog stor vægt på samarbejde og EU-landenes aktive deltagelse.

OSCE's Ministerrådsmøde i Wien den 27.-28. november 2000 endte – for første gang i organisationens historie – uden enighed om en fælles sluterklæring. Heller ikke i forhandlingerne om en ny finansieringsordning fandtes der enighed. Sammenbruddet i erklæringsforhandlingerne skyldtes ikke mindst en ny russisk kurs i organisationen. At finde en ny fællesnævner med Rus-

land er derfor en af hovedopgaverne for Danmark og de øvrige EU-lande indenfor OSCE.

I kølvandet på Ministerrådsmødet i Wien er der allerede sket visse skridt til genopretning. Først og fremmest løstes finansieringsproblemet i april 2001. USA bekræftede her sit fortsatte engagement i organisationen gennem en forøgelse af sit bidrag. Også EU-landene vil skulle betale mere. Den nye finansieringsordning sikrer den fortsatte drift af organisationens store feltmissioner – i forlængelse af det obligatoriske finansieringsystem, der blev skabt under dansk OSCE-formandskab i 1997.

OSCE's Parlamentariske Forsamling har ligeledes i det forløbne år deltaget aktivt i OSCE's arbejde, herunder i valgovervågnings- og demokratiseringsindsatsen. At fremme en aktiv rolle for Parlamentarikerforsamlingen i OSCE's arbejde er fortsat en dansk prioritet.

Samlet set står OSCE med gode forudsætninger for at videreføre sin rolle som aktiv, europæisk sikkerhedsorganisation – med en klar dansk profil. Danmark arbejder for at fremme et konkret samarbejde mellem EU og OSCE i de forskellige regionale konflikter. Danmark bidrager med projektbistand og personel til OSCE's feltaktiviteter. Det danske EU-formandskab i 2002 giver gode muligheder for at fremme danske synspunkter, herunder om et stærkt samarbejde mellem OSCE og EU.

#### 1. Det Vestlige Balkan: systemskifte og nye regionale perspektiver.

Slobodan Milosevics afsættelse som præsident for *Forbundsrepublikken Jugoslavien* (FRJ) i oktober 2000 markerede afslutningen på et nationalistisk regime, hvis virke havde en dyb og ødelæggende indflydelse på Europas stabilitet. Med præsident Vojislav Kostunica i spidsen satte FRJ hastigt kurs mod fuldt medlemskab af det internationale samfund. FRJ blev medlem af OSCE den 10. november 2000, og i 2001 oprettedes en OSCE-Mission i Beograd. Danmark har udsendt demokrati-eksperter til missionen, der har 25 internationale medarbejdere. Missionens arbejdsopgaver er bredt defineret: demokrati, fri presse, reform af politi og retsvæsen, flygtninges tilbagevenden samt ikke mindst mindretalsforhold. Der er på disse områder en klar kobling til den danske bistandsindsats i regionen. Missionen skal også indgå i et uformelt samarbejde med de øvrige OSCE-Missioner i regionen, netop fordi flygtninge- og mindretalsproblemer er grænseoverskridende.